

การพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด
Developing spelling abilities of students with intellectual disabilities
using the spell board media together with the exercises.

ยุพรัตน์ อินทวงศ์¹
Yuparat Intawong
รักษิณา หดย้อย²
Raksina Yodyoi
พรรณรอง ฐิติพรวิษ³
Pannarong Titipornwanich

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นรายงานวิจัยในชั้นเรียน เรื่องการพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2565 วิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด 2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังการใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด สามารถนำไปใช้ในการเรียนวิชาภาษาไทยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

ความสำคัญ: ความสามารถในการเขียน,แบบฝึกหัด,การเขียนสะกดคำ

Abstract

This research report is a classroom research report. on the development of spelling abilities of students with intellectual disabilities using the spelling board media together with the exercises of students with intellectual disabilities at Nakhon Sri Thammarat Panyanukul School Nakhon Sri Thammarat Province For the academic year 2022, this research aims to 1. To develop the spelling ability of students with intellectual disabilities by using spell board media together with exercises. 2. To compare the ability to write and spell words. of students with intellectual disabilities before and after using the spelling board together with the exercise Can be used in learning Thai language to have better academic achievement.

Keywords: writing ability, practice, spelling.

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ-ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

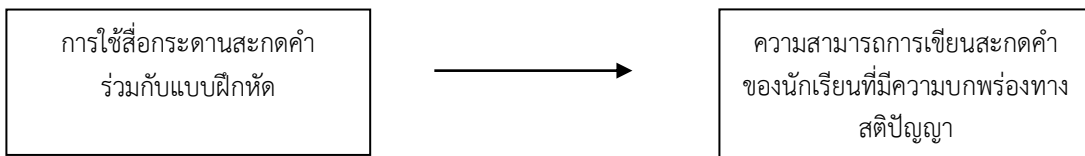
Corresponding author: 624193019@parichat.skru.ac.th

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาในการประกอบอาชีพและ การศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ วิชาภาษาไทย เป็นหนึ่งในกลุ่มสาระที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตประจำวัน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ภาษาไทยคือภาษาประจำชาติเป็นเอกลักษณ์อย่าง หนึ่งของวัฒนธรรมไทย เป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของสังคมและประเทศชาติในการศึกษา รวบรวม สังสม สร้างสรรค์และถ่ายทอดศิลปะวิทยาการทุกแขนง รวมทั้งสร้างความเป็นเอกราชของชาติไทย นับแต่อดีตจนปัจจุบัน ภาษาไทยจึงนับเป็นความภูมิใจของคนไทยทั้งชาติ และการที่ผู้เรียนจะนำ ความรู้วิชาภาษาไทยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการฝึกฝน ทักษะทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเขียนสะกดคำในภาษาไทยเป็นปัญหากับนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนปกติ หรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ย่อมมีความยากลำบากในการเขียนสะกดคำมากกว่าเด็กปกติเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาและพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำภาษาไทยให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 7 คน โดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในงานวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลัง การใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 51 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือ 4 ชนิด ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและเขียนคำ จำนวน 20 แผน

- แผนที่ 1 คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ตา
- แผนที่ 2 คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า หู
- แผนที่ 3 คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า จมูก
- แผนที่ 4 คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ปาก
- แผนที่ 5 คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า มือ
- แผนที่ 6 คำศัพท์พื้นฐานหมวดบุคคล คำว่า ปู่
- แผนที่ 7 คำศัพท์พื้นฐานหมวดบุคคล คำว่า พ่อ
- แผนที่ 8 คำศัพท์พื้นฐานหมวดบุคคล คำว่า แม่
- แผนที่ 9 คำศัพท์พื้นฐานหมวดบุคคล คำว่า พี่
- แผนที่ 10 คำศัพท์พื้นฐานหมวดบุคคล คำว่า น้อง
- แผนที่ 11 คำศัพท์พื้นฐานหมวดของใช้ คำว่า จาน
- แผนที่ 12 คำศัพท์พื้นฐานหมวดของใช้ คำว่า ช้อน
- แผนที่ 13 คำศัพท์พื้นฐานหมวดของใช้ คำว่า มีด
- แผนที่ 14 คำศัพท์พื้นฐานหมวดของใช้ คำว่า กระทะ
- แผนที่ 15 คำศัพท์พื้นฐานหมวดของใช้ คำว่า เขียง
- แผนที่ 16 คำศัพท์พื้นฐานหมวดเครื่องแต่งกาย คำว่า เสื้อ
- แผนที่ 17 คำศัพท์พื้นฐานหมวดเครื่องแต่งกาย คำว่า กางเกง
- แผนที่ 18 คำศัพท์พื้นฐานหมวดเครื่องแต่งกาย คำว่า รองเท้า
- แผนที่ 19 คำศัพท์พื้นฐานหมวดเครื่องแต่งกาย คำว่า ถุงเท้า
- แผนที่ 20 คำศัพท์พื้นฐานหมวดเครื่องแต่งกาย คำว่า กระโปรง

2. แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ คำศัพท์พื้นฐาน จำนวน 20 ชุด

- ชุดที่ 1-5 คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ ได้แก่คำว่า ตา หู จมูก ปาก มือ ตามลำดับ
- ชุดที่ 6-10 คำศัพท์พื้นฐานหมวดบุคคล ได้แก่คำว่า ปู่ พ่อ แม่ พี่ น้อง ตามลำดับ
- ชุดที่ 10-15 คำศัพท์พื้นฐานหมวดของใช้ ได้แก่คำว่า จาน ช้อน มีด กระทะ เขียง ตามลำดับ
- ชุดที่ 16-20 คำศัพท์พื้นฐานหมวดเครื่องแต่งกาย ได้แก่คำว่า เสื้อ กางเกง รองเท้า ถุงเท้า

กระโปรง ตามลำดับ

3. แบบทดสอบการเขียนสะกดคำ คำศัพท์พื้นฐาน 2 ชุด

- ชุดที่ 1 แบบทดสอบการเขียนสะกดคำก่อนเรียน
- ชุดที่ 2 แบบทดสอบการเขียนสะกดคำหลังเรียน

4. สื่อกระดานสะกดคำ

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Posttest Design (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 120)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Posttest Design

กลุ่มตัวอย่าง	การทดสอบก่อนเรียน	การสอน	การทดสอบหลังเรียน
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ E แทน กลุ่มตัวอย่าง

X แทน การสอนการเขียนสะกดคำ โดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึก

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

2.2 นำแบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ ไปทดสอบกับ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการสอน (Pretest) โดยครูจะเป็นผู้อ่านคำสั่ง แล้วให้นักเรียนเขียนสะกดคำ

2.3 ดำเนินการสอนนักเรียนโดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด โดยใช้ระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ได้แก่วัน วันจันทร์ และวันศุกร์ ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ครั้ง

ตารางที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้

ครั้งที่	วันที่	เรื่อง/เนื้อหา	ระยะเวลา
1	30 พฤษภาคม 2565	<ul style="list-style-type: none"> ทำแบบทดสอบก่อนเรียน คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ตา	2 ชั่วโมง
2	6 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า หู	2 ชั่วโมง
3	10 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า จมูก	2 ชั่วโมง
4	13 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ปาก	2 ชั่วโมง
5	17 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า มือ	2 ชั่วโมง
6	20 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ปู่	2 ชั่วโมง
7	24 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า พ่อ	2 ชั่วโมง
8	27 มิถุนายน 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า แม่	2 ชั่วโมง
9	1 กรกฎาคม 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า พี่	2 ชั่วโมง
10	4 กรกฎาคม 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า น้อง	2 ชั่วโมง
11	8 กรกฎาคม 2565	<ul style="list-style-type: none"> คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า งาน	2 ชั่วโมง

ครั้งที่	วันที่	เรื่อง/เนื้อหา	ระยะเวลา
12	11 กรกฎาคม 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ซ้อน	2 ชั่วโมง
13	18 กรกฎาคม 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า มีด	2 ชั่วโมง
14	25 กรกฎาคม 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า กระดาษ	2 ชั่วโมง
15	5 สิงหาคม 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า เขียง	2 ชั่วโมง
16	15 สิงหาคม 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า เสื่อ	2 ชั่วโมง
17	22 สิงหาคม 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า กางเกง	2 ชั่วโมง
18	5 กันยายน 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า รองเท้า	2 ชั่วโมง
19	9 กันยายน 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า ถุงเท้า	2 ชั่วโมง
20	12 กันยายน 2565	● คำศัพท์พื้นฐานหมวดอวัยวะ คำว่า กระโปรง ● แบบทดสอบหลังเรียน	2 ชั่วโมง

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาความสามารถเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลในการวิจัยไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด มีความสามารถอยู่ในระดับดี
- 2.) การเปรียบเทียบความสามารถเขียนสะกดคำ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลัง การใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด สูงกว่าการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 หลังการใช้แบบฝึกเขียนสะกดคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกเขียนสะกดคำ พัฒนาการเขียนสะกดคำ ของเด็กได้สูงขึ้นและอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีชั้นการสอนเป็นไปตามลำดับ คือ 1.) ขั้นนำ 2.) ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3.) ขั้นใช้แบบฝึกเขียนและอ่านคำ 4.) ขั้นสรุป โดยการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนมีให้เน้นให้นักเรียนได้ฝึกเขียนสะกดคำ ซึ่งจะเน้นให้นักเรียนมีการปฏิบัติ และกระทำซ้ำๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดหลักการเขียนสะกดคำได้ และได้สอดคล้องกับแนวคิดของ (ผดุง อารยะวิญญู, 2541: 54) ที่ได้ให้ความหมายว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการเขียน เนื่องจากนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีข้อจำกัดทางภาษา พัฒนาการทางภาษามีความสำคัญกับนักเรียนมาก เพราะการอยู่ในสังคมนักเรียนจะต้องสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งความพร้อมในด้านภาษาคือความพร้อมในการพูด การอ่าน การฟัง (เข้าใจ) และการเขียน

2.) ผลการเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก่อนและหลังใช้แบบฝึกเขียนสะกดคำ สูงกว่าการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากกิจกรรมพัฒนาความสามารถด้านการเขียนที่ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอน และแบบฝึกเขียนสะกดคำจะเน้นให้นักเรียนเขียนเป็นขั้นตอนได้ลงมือปฏิบัติซ้ำๆ และได้สอดคล้องกับทฤษฎีของ (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2540: 74) ทักษะด้านการเขียนเป็นทักษะ ที่ซับซ้อนที่สุดในทางภาษา การสอนเขียนแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีหลักการ และวิธีการไม่แตกต่างไปจากหลักการและวิธีการที่ใช้กับนักเรียนปกติมากนัก ครูผู้สอนสามารถนำมา ประยุกต์ให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการ และความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา สิ่งที่แตกต่างกันเห็นได้ชัด คือ การทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก เช่น กล้ามเนื้อนิ้วมือ ซึ่งจำเป็นในการจับดินสอ กล่าวคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีพัฒนาการ ทางกล้ามเนื้อนิ้วมือด้อยกว่านักเรียนปกติ แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก็มีความพร้อมในการเขียน หากได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้สื่อกระดานสะกดคำร่วมกับแบบฝึกหัด คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.ควรปรับปรุงแบบฝึกเขียนสะกดคำให้มีรูปภาพ และสีสันที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- 2.ควรใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้เวลาในการสอนเขียนสะกดคำให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). คู่มือครูสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2544). การเขียนเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กัลยา สุตะบุตร. (2535,27 กันยายน-ธันวาคม). การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD10. วารสาร
ราชานุกูล. 7 (3): 24-28.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2549). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา.
(เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย (Teaching children with
mild disabilities). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.